

Riktlinjer för uteserveringar

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Senast antagen	Beslutsinstans
Riktlinjer för uteserveringar	Riktlinjer	2025-03-20 § 37	Samhällsbyggnadsnämnden
Administrationsansvarig	Version	Diarienummer	Giltighetstid
Samhällsbyggnad	5	25SBN101	2025-04-01 -- 2029-12-31
Dokumentinformation	Riktlinjerna ska upprätthålla och skapa en god offentlig miljö utifrån Piteås förutsättningar och mål.		
Dokumentet gäller för	Tjänstepersoner och förtroendevalda som arbetar med den fysiska miljön.		

I Syfte och mål

Piteå kommun strävar efter att skapa attraktiva och tillgängliga livsmiljöer. Restauranger och caféer har stor betydelse för det sociala livet och levande miljöer i stad och landsbygd. Uteserveringar ger uttryck för livet mellan husen och förstärker attraktiviteten.

Riktlinjerna avser uteserveringar på offentlig plats och gäller inom hela kommunen. Med offentlig plats menas mark som ägs av kommunen. Huvudsyftet med riktlinjerna är att ge vägledning hur uteserveringar får se ut och hur de kan placeras. Ett annat syfte med riktlinjerna är att informera om hur man går till väga för att få tillstånd att nyttja offentlig plats. All ianspråktagande av offentlig plats kräver tillstånd från polisen som begär yttrande från kommunen i varje enskilt ärende.

Målet med riktlinjerna är att skapa förutsägbarhet och tydlighet för både näringsidkare och handläggare i frågan om uteserveringar.

2 Riktlinjer

2.1 Placering

Det offentliga rummet ska vara tillgängligt för alla. Gående, personer med funktionsnedsättning, barn och personer med barnvagnar ska obehindrat kunna använda och ta sig fram i det offentliga rummet. Specifika regler gäller för uteserveringar i Piteå centrum på Storgatan, Uddmansgatan, Sundsgatan och Rådhusorget.

- Uteserveringar placeras som grundregel i direkt anslutning till verksamhetens fasad. På Uddmansgatan kan även esplanaden nyttjas. Uteserveringar kan efter samråd med Samhällsbyggnad även tillåtas centralt på torg, sommargator med mera.
- En gångpassage om minst 1,5 meter på trottoar mot gatan eller husfasad lämnas fri för förbipasserande.
- Uteserveringens placering ska alltid tillgodose Räddningstjänstens krav på framkomlighet kopplat till brandsäkerhet, som återfinns under avsnitt 2.3.
- Uteserveringar längs gågatan får inte sträcka sig längre ut i gaturummet än till rännan. Detta för att inte blockera rännan eller taktilla plattor.
- Belysningsstolpar på Rådhusorget utgör en naturlig gräns för uteservering.

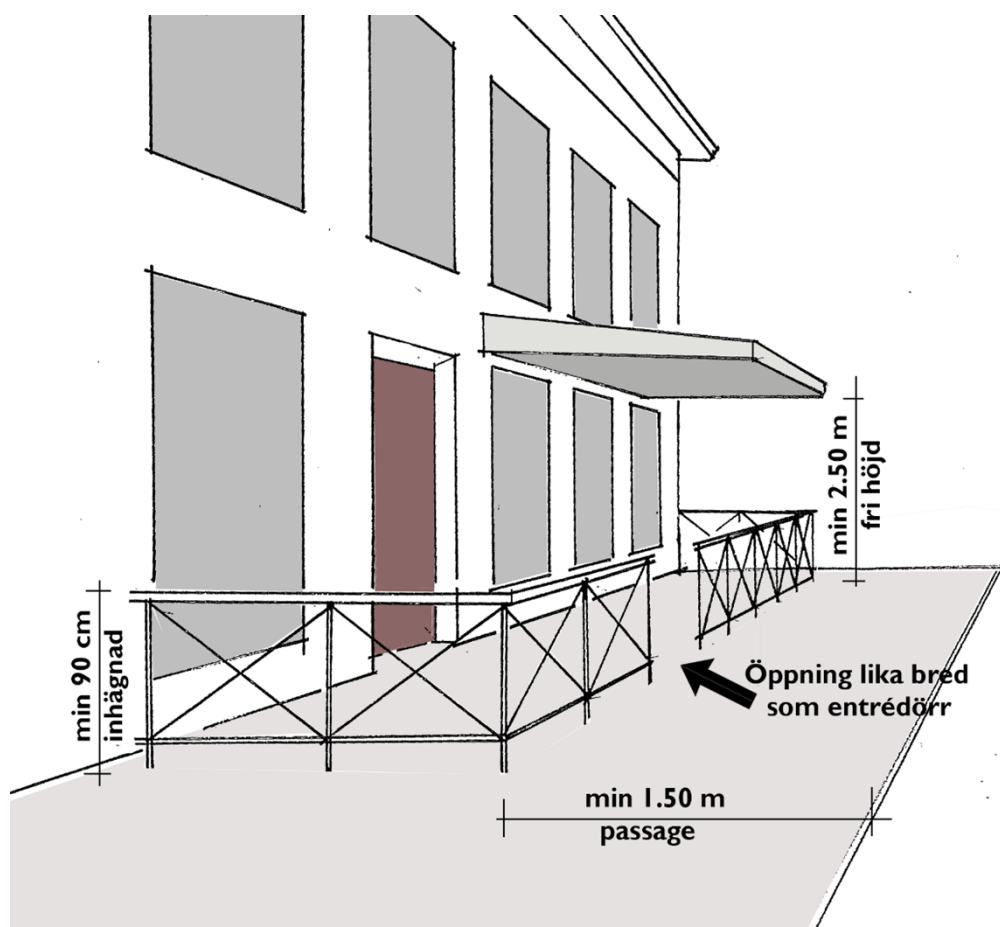

Bild 1: Illustrationen visar måttangivelser för placering, inhägnad och markiser

2.2 Utformning

Uteserveringar utformas så att det blir ett tilltalande inslag i stadsbilden. Inspiration kan hämtas från husets karaktär, färger, material, fasadindelning och gatumiljön. För att undvika en rörig gatu- och stadsbild bör uteserveringar utgöra en gestaltad helhet av möblering, inhägnad, golv samt markiser och parasoller.

Golv

Uteserveringar är en del av gatumiljön och placeras av den anledningen direkt på den befintliga markbeläggningen. Till en viss grad får man acceptera att en gata eller ett torg lutar och att själva markbeläggningen inte är helt jämt. Om marken lutar på ett sätt som omöjliggör en fungerande uteservering kan ett byggt golv övervägas i samråd med kommunen. Bedömningen görs i varje enskilt fall.

- Byggt golv kan tillåtas vid påtagliga höjdskillnader och ska då vara anpassat för funktionshinder. Eventuell ramp placeras inom uteserveringens avgränsade område.

- Byggt golv tillåts som grundregel säsongsvis. Om ett golv är tänkt att återanvändas ska det kunna demonteras utan kvalitetsförlust. Byggt golv av permanent karaktär ska hanteras restriktivt och kan vara bygglovspliktigt.

Markiser och parasoller

- Markiser och parasoller ska rymmas innanför uteserveringens yta för att inte hindra framkomligheten.
- Markiser och parasoller bör vara enfärgade och i en diskret kulör.
- Verksamhetens namn eller logotyp får finnas på markiser eller parasoller men vara enfärgade och diskreta. Produktreklam är inte tillåtet.
- Markiser ska placeras på relevant säkerhetshöjd. Markiser ska ha en fri höjd på minst 2,5 m ovanför mark.

Utemöbler

- Utemöbelns ram ska vara nätt och av beständigt material, exempelvis smide, järn eller lättare träkonstruktion. Utförande med tryckimpregnerat trä och blänkande metall ska undvikas.
- Färg och form ska alltid bidra till en god helhetsverkan, det vill säga passa väl in i den omgivande miljön.
- Uteserveringen ska vara tillgänglig för alla. Serveringen ska vara möblerad så att personer med rullstol eller annat hjälpmedel ska kunna ta sig in och sitta vid borden på uteserveringen.

Inhägnad

Det finns inget generellt krav på en inhägnad av en uteservering. Ett lagkrav finns enbart vid alkoholservering. Verksamheter som inte behöver en inhägnad kan däremot ha ett behov av en avgränsning på kortsidan. Nedanstående riktlinjer gäller även i det här fallet. Exempel på lämpliga inhägnader redovisas på bild 2.

- Uteserveringens inhägnad ska vara så lätt och luftig som möjligt.
- Uteserveringen ska rymmas innanför inhägnaden och ha en tydlig avgränsning beroende på uteserveringens placering och användning.
- Förankring av inhägnad genom borrhning i hårdjorda ytor såsom marksten och asfalt ska undvikas. Undantag kan medges och fordrar då särskilt tillstånd från Piteå kommun.

- Inhägnadens utformning ska bidra till platsen och stadsmiljön och på så sätt bidra till en god helhetsverkan.
- Ramverk och pollare bör i första hand vara av täckmålat metall. Alternativt kan rep och i undantagsfall täckmålat, hyvlat virke tillåtas. Trä ska målas före uppsättningen. Tryckimpregnerat trä får därför inte användas.
- Inhägnaden får inte förses med reklam.
- Rekommenderad lägsta höjd på inhägnad är 90 cm. Intill trafikerad väg kan avgränsning upp till 110 cm vara lämplig. Inhägnad över 110 cm kan vara bygglövspliktig. Måtten gäller från färdigt golv.
- En fast tvärslå 10 - 30 cm ovan mark ska alltid finnas så att personer med nedsatt synförmåga har fortsatt god framkomlighet.
- Rekommenderad minsta bredd på entré ska ha samma bredd som entrédörren.

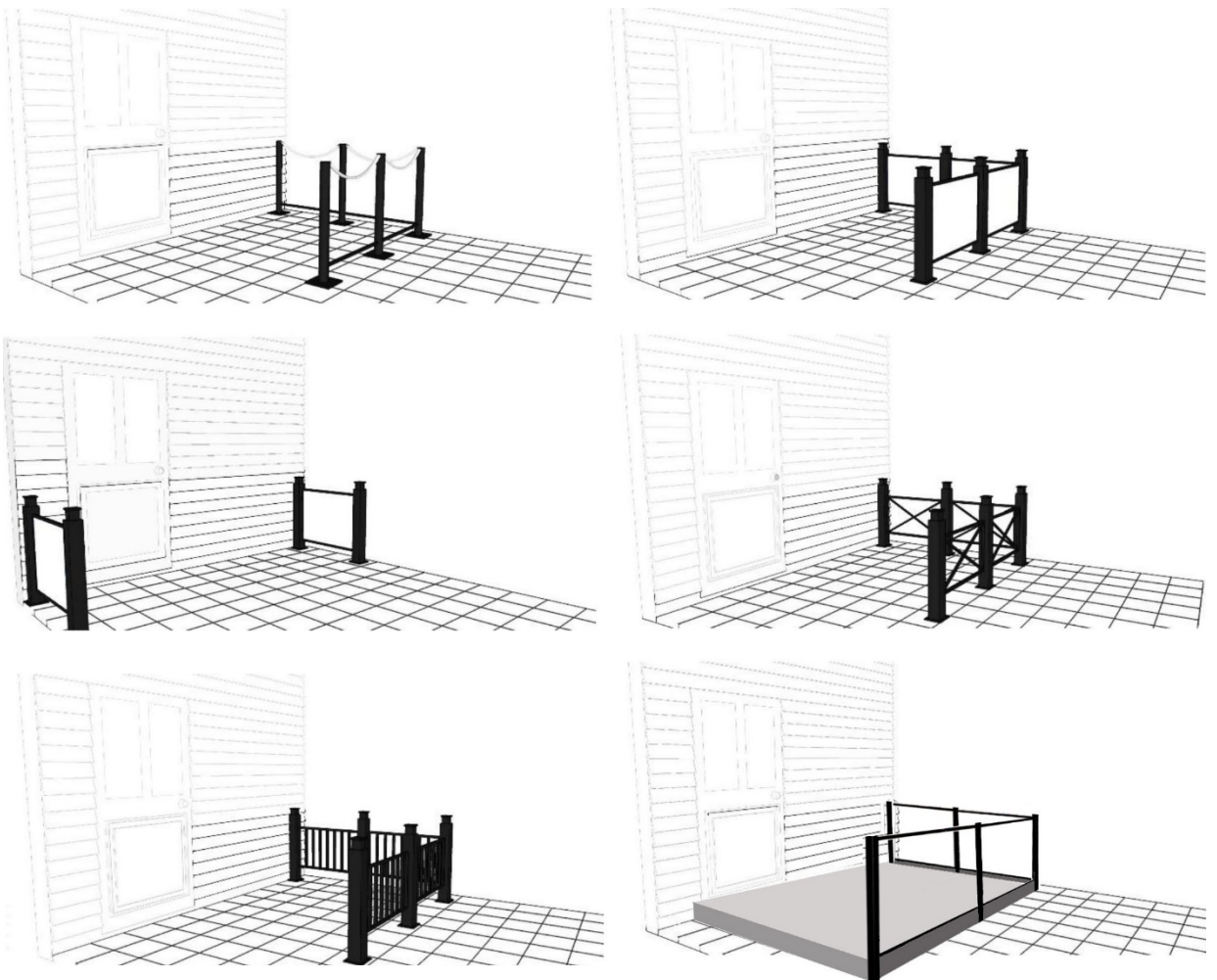

Bild 2: Illustrationen visar exempel på lämpliga utformningar på inhägnader

2.3 Brandsäkerhet

- Räddningstjänstens krav på framkomlighet för räddningsfordon på körbara ytor tillgodoses genom fri bredd 4,0 m och fri höjd 4,5 m.
- Uteserveringar får inte blockera åtkomst till fastighet eller fasad.
- Uteserveringar får inte påverka byggnaders utrymningsvägar. Stolar, bord eller liknande får inte blockera utrymningsvägarna från caféet/restaurangen.

3 Så här ansöker du om tillstånd för uteservering

3.1 Ansökan till Polisen

Du ansöker om tillstånd för uteservering hos Polismyndigheten. Du kan hämta blanketterna på polisstationen eller på Polisens hemsida. Lämna in din ansökan senast två månader innan du vill att ditt tillstånd ska börja gälla. När du lämnar in ansökan till Polismyndigheten betalar du en ansökningsavgift.

Innan Polisen fattar beslut i ärendet skickar de ansökan till kommunen för yttrande. Kommunen yttrar sig med utgångspunkt för de gällande bestämmelser som finns. Det är därför fördel att i tidigt skede kontakta kommunen innan ansökan till Polisen för att undvika kompletteringar. Tydliga bilder (foto/ritningar/skisser) av möbler, inhägnader, parasoller, markiser med mera kan vara sådant som kommunen vill ha redovisat för att kunna göra en bedömning. Detta gäller även redovisning av material och kulör.

Handlingar som ska bifogas ansökan till polisen

För bedömning av ansökan ska följande handlingar bifogas:

- Situationsplan som visar placering, storlek, avgränsning och utformning, med måttangivelse.
- Fasadritning som visar serveringens utformning samt eventuell anslutning till fasad.

3.2 Säsong och tidsperiod

Det finns två olika säsonger för uteservering. Sommarsäsongen är mellan 1 maj och 30 september. Vintersäsongen är mellan 1 oktober till 30 april.

Under förutsättning att gatorna är sopade kan tillstånd för sommarsäsong lämnas redan 1 april.

Uteservering under vintersäsongen förutsätter att den används regelbundet. Möbler och övrig utrustning måste finnas på plats och uteserveringen får inte användas för förvaring av exempelvis hopställda bord och stolar. Avgränsningen och allt övrigt material inom denna, ska flyttas bort från gatan vid snöfall och varje dag vid stängning.

3.3 Underhåll och återställning

Den tid det tar att ställa i ordning uteserveringen och montera ner den räknas in i hyrestiden. Upp- och nedmontering måste klaras inom den period tillståndet gäller. Återställning betyder att marken ska se ut som förut. Uteserveringar har betydelse för hur staden upplevs. Därför är det viktigt att de hållas rent och snyggt.

- Tillståndshavaren ansvarar för löpande underhåll av uteserveringen.
- Tillståndshavaren ansvarar för återställning av allmän plats i ursprungligt skick efter att hyrestiden gått ut. Eventuella skador på allmän plats ska rapporteras till kommunen.

3.4 Tillsyn och påföljder

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för tillsyn och kontroll utifrån riktlinjerna. Tillstånd att nyttja allmän plats för uteservering förutsätter att riktlinjerna följs. Om en uteservering uppförs avvikande från i tillståndsprocessen överenskommen utformning, kan olika påföljder bli aktuella. Tillstånd kommer exempelvis inte att ges efterföljande år.

Miljö- och tillsynsnämnden ansvarar för tillsyn och kontroll av ljudnivåer och alkoholservering på uteserveringar. Musik eller annan underhållning får generellt inte förekomma på uteservering efter klockan 23.00. Om klagomål uppstår kan den som äger uteserveringen bli skyldig att vidta åtgärder för att begränsa störningen om klagomålet är befogat.

3.5 Separata tillstånd

Utöver tillstånd för användandet av offentlig plats krävs även separat tillstånd för servering av alkohol, gasolhantering och eventuellt bygglov.

När behövs det bygglov?

Vissa åtgärder kan, förutom polistillstånd, kräva bygglov. Bygglov på offentlig plats kan sökas som säsongsbygglov om man avser att bedriva aktiviteten även nästkommande år. Det går även att ansöka om tidsbegränsat bygglov om man avser att bedriva aktiviteten under en bestämd tidsperiod. Bygglov söks hos Samhällsbyggnadsnämnden, Piteå kommun.

Åtgärder som är eller kan vara bygglovspliktiga relaterat till uteserveringar:

- Fasta tak och väggar (även halvöppna) är ett sätt att utöka byggnadsvolymen och betraktas som tillbyggnader. Ny- och tillbyggnader är alltid bygglovspliktiga.
- Byggt golv av permanent karaktär, beroende på höjd och konstruktion.
- Inhägnader som är högre än 110 cm.
- Fast skyltning.

Antagen av Kommunstyrelsen 2016-11-28 § 308
Reviderad av Kommunstyrelsen 2021-03-08 § 32
Reviderad av Kommunstyrelsen 2021-11-22 § 276
Reviderad av Kommunstyrelsen 2024-04-29 § 108
Reviderad av Samhällsbyggnadsnämnden 2025-03-20 § 37